

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 1Cdo/140/2021                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 2314218248                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 23.05.2023                     |
| Meno a priezvisko:         | Mgr. Peter Melicher            |
| Funkcia:                   | súdca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2023:2314218248.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po údajnom poručiteľovi: Q. V. A., rodenému G., narodenému XX. Z. XXXX, Š., toho času ÚVV Bratislava, za účasti dediča L. H., rodeného H., narodeného X. Z. XXXX, G., Ž. XXXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Gajdošom, Zlaté Moravce, Hviezdoslavova 37, o prejednanie dedičstva po údajnom poručiteľovi, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 8D/114/2014, o dovolaní notára ako súdneho komisára JUDr. Karola Kovácsa proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 15. decembra 2020 sp. zn. 9CoD/11/2020, takto

### rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trnave z 15. decembra 2020, sp. zn. 9 CoD/11/2020, ktorým odmietol odvolanie voči III. výroku uznesenia Okresného súdu Galanta zo dňa 21. januára 2020, č. k. 8D/114/2014-262 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 21. januára 2020, sp. zn. 8D/114/2014-262 zrušil rozhodnutie č. k. 8D/114/2014-234 zo dňa 26. apríla 2017. Svoje rozhodnutie odôvodnil použitím ustanovenia § 161 ods. 1, 2, § 210 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“). Vecne argumentoval tým, že po vykonanom dokazovaní, najmä z lustrácie Registra obyvateľov Slovenskej republiky a oznámenia Okresnej prokuratúry Bratislava II č. k. Pc6/19/1102-20 zo dňa 4. decembra 2019 mal za preukázané, že vo vzťahu k osobe: Q. V. A., rodený G., narodený XX. Z. XXXX, údajne zomrelý dňa XX. J. XXXX v G., bol na základe podnetu Okresnej prokuratúry II, zápis osobitnej matriky vedený pod číslom OÚ/7, ročník 2013, strana 87, poradové číslo 348 o úmrtí menovaného dňa 2. júla 2019 zrušený. Nakoľko menovaná osoba žije, rozhodol o zrušení uznesenia č. k. 8D/114/2014-234 zo dňa 26. apríla 2017.

2. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie notár ako súdny komisár výlučne v časti zrušenia III. výroku uznesenia č. k. 8D/114/2014-234 zo dňa 26. apríla 2017 (ktorým bola notárovi priznaná odmena a náhrada hotových výdavkov voči dedičovi), nakoľko ako súdny komisár vo veci konal a rozhodol, preto má nárok na odmenu a na náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov, poukazujúc na ust. § 50 ods. 4 CMP.

O odvolaní rozhodol krajský súd tak, že považoval odvolanie notára za odvolanie podané neoprávnenou

osobou a preto ho podľa § 386 písm. b) CSP odmietol.

2.1. Podľa krajského súdu je odvolanie podľa § 357 CSP prípustné len vtedy, keď to zákon pripúšťa. Na rozdiel od sporového konania v mimosporovom konaní je odvolanie prípustné aj proti uzneseniam súdu prvej inštancie vo veci samej, s výnimkou uznesenia, ktorým súd poveril účastníka zvolaním valného zhromaždenia (§ 59 ods. 1 CMP). Odvolanie je prípustné aj proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zrušení rozhodnutia o dedičstve, ak sa dodatočne zistí, že poručiteľ žije, alebo ak bolo zrušené jeho vyhlásenie za mŕtveho (§ 59 ods. 2 CMP). Odvolaním je možné napadnúť len rozhodnutie prvoinštančného súdu. O podanom odvolaní rozhoduje krajský súd ako súd odvolací. Odvolaním môže napadnúť rozhodnutie súdu len oprávnený subjekt, ktorým je účastník/strana konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Okruh účastníkov konania o dedičstve je definovaný v § 162 až § 172. Podľa § 171 CMP notár ako súdny komisár má postavenie účastníka v tej časti dedičského konania, ktorá sa týka jeho odmeny a hotových výdavkov. Ako účastník konania tak môže podať opravný prostriedok (odvolanie) proti výroku, ktorým je rozhodnuté o jeho odmene.

2.2. Súd prvej inštancie vo veci rozhodoval rozsudkom dvakrát. V prvom rozsudku zo dňa 26. januára 2012 v zmysle záverov znalca žalovaného zaviazal na zaplatenie 4 042,47 eur s príslušenstvom, v späťvzatej časti konanie so súhlasom žalovaného zastavil, žalobcom priznal tiež náhradu trov konania vo výške 1 106,12 eur. Na odvolanie žalovaného bol rozsudok vo vyhovujúcej časti a v časti trov konania zrušený a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 31. mája 2012, č. k. 9Co/173/12-219). V poradí druhom rozsudku zo dňa 6. novembra 2014 súd prvej inštancie opätovne žalobe vo zvyšnej časti 4 042,47 eur vyhovel a súčasne rozhodol, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnom skončení sporu (rozsudok potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu zo dňa 2. februára 2017, č. k. 9Co/62/15-451, v jeho vyhovujúcej časti, s výnimkou žalobcu 14/, u ktorého z dôvodu úmrtia došlo k zrušeniu rozsudku a k zastaveniu konania).

2.3. S poukazom na vyššie uvedené dospel krajský súd k záveru, že notár ako súdny komisár podal odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým bolo zrušené uznesenie č. k. 8D/114/2014-234 zo dňa 26. apríla 2017, keď odvolací súd mal za to, že v tomto konkrétnom prípade bolo odvolanie podané neoprávnenou osobou, nakoľko notár ako súdny komisár nemal postavenie účastníka konania, keďže v napadnutom uznesení sa nerozhodovalo o odmene a náhrade hotových výdavkov notára, ale o zrušení uznesenia podľa § 210 CMP.

1.

3.1. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal včas dovolanie notár ako súdny komisár, pričom prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Namietal, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) uznesenie odvolacieho súdu zrušil a zrušil aj uznesenie prvostupňového súdu vo vzťahu k III. výroku uznesenia z 26. apríla 2017.

3.2. Dovolateľ uviedol, že bol dotknutý na svojich právach tým, že odmena a hotové výdavky notára ako súdneho komisára mu patria, nakoľko konal riadne na základe poverenia súdu ako súdny komisár a to, že na meno poručiteľa bol vydaný úmrtný list, hoci táto osoba žije nespôsobil on, ale iný štátny orgán, ktorý úmrtný list vystavil. Je toho názoru, že v rozsahu pôvodne priznaných a neskôr zrušených trov konania je osobou, ktorej zákon priznáva postavenie účastníka konania.

4. K podanému dovolaniu nebolo doručené žiadne vyjadrenie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ (notár ako súdny komisár), teda osoba v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru o dôvodnosti podaného dovolania (§ 449 ods. 1 CSP).

6. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. V uvedenej veci je nepochybné, že dovolateľ (notár ako súdny komisár) bol v pôvodnom konaní uznesením prvostupňového súdu č. k. 8D/114/14-4 z 24. júla 2014 poverený za súdneho komisára na prejednanie po údajne zomrelom poručiťovi Q. V. A., narodenom XX. M. XXXX, ktorý mal zomrieť dňa XX. J. XXXX.

7.1. Okresný súd III. výrokom uznesenia prvostupňového súdu sp. zn. 8D/114/14-234 z 26. apríla 2017 priznal notárovi odmenu a náhradu hotových výdavkov, pričom rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 30. júna 2017.

7.2. Uznesením prvostupňového súdu č. k. 8D/114/14-262 z 21. januára 2020 súd zrušil celé uznesenie sp. zn. 8D/114/14-234 z 26. apríla 2017.

7.3. Proti uzneseniu prvostupňového súdu č. k. 8D/114/14-262 z 21. januára 2020 v rozsahu zrušenia III. výroku uznesenia č. k. 8D/114/14-234 z 26. apríla 2017 (ktorým bola notárovi ako súdному komisárovi priznaná odmena a náhrada hotových výdavkov) podal odvolanie notár ako osoba do ktorej majetkových práv bolo zasiahnuté, nakoľko mu bolo odňaté už právoplatne priznané právo na odmenu a náhradu hotových výdavkov v súvislosti s prejednaním dedičstva po údajne zomrelom poručiťovi Q. V. A., narodenom XX. M. XXXX, ktorý mal zomrieť dňa XX. J. XXXX.

8. Vychádzajúc z hora uvedeného odvolací súd tvrdil, že odvolanie podala neoprávnená osoba a že prvostupňový súd postupom podľa § 210 CMP bol povinný zrušiť postupom podľa § 202 a § 203 CMP uznesenie o dedičstve po poručiťovi Q. V. A., narodenom 26. apríla 1964, ktorý mal zomrieť dňa 17. novembra 2013, hoci sa neskôr preukázalo, že žije.

9. Zhrnúc zhora uvedené možno konštatovať, že podstatou dovolaním napadnutého rozhodnutia je argumentácia, ktorej základom je to, že ak sa zrušujúcim rozhodnutím zrušuje aj rozhodnutie o už právoplatne priznanej odmene a hotových výdavkoch notára ako súdneho komisára, či má postavenie osoby oprávnenej podať odvolanie.

10. Podľa dovolacieho súdu v danej veci odvolací súd svojim procesným postupom, keď dospel k záveru, že odvolanie podala neoprávnená osoba (notár ako súdny komisár) nekonala v súlade s ust. § 359 CSP, nakoľko rozhodnutím prvostupňového súdu č. k. 8D/114/14-262 z 21. januára 2020 tým, že zrušil celé uznesenie sp. zn. 8D/114/14-234 z 26. apríla 2017 (teda vrátane už právoplatne priznanej odmeny a hotových výdavkov notára) odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

11. Na okraj dovolací súd dodáva, že ust. § 210 CMP ukladá povinnosť ak sa dodatočne zistí, že poručiťel žije alebo ak bolo zrušené jeho vyhlásenie za mŕtveho, zruší súd uznesenie o dedičstve podľa § 202 a § 203, pričom z týchto ustanovení nevyplýva, že zruší aj rozhodnutie o odmene a náhrade hotových výdavkov, ktoré hoci je súčasťou rozhodnutia o dedičstve je samostatným rozhodnutím.

12. Zhrnúc zhora uvedené považoval dovolací súd podané dovolanie dovolateľa za dôvodné. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP).

13. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.